

- helt tæt på historien

Mindeanlægget i Rødby Fjord

af Lollandbibliotekerne, Sydlollands Lokalhistoriske Arkiv

Midt i det der engang var Rødby Fjord, ligger et lille anlæg. Her står en stor mindesten, rejst til minde om afvandingen og udtørringen af Rødby Fjord. Den blev afsløret ved en gigantisk folkefest i 1930.

Rødby Fjords ca. 2000 tdr. land store vandareal blev udpumpet i 1927.

Den 1. august 1929 foretog en gruppe landmænd - omkring 50 personer - en markvandring på de arealer, hvor man så småt havde påbegyndt opdyrkningen af den udtørrede fjord. Man kom til det sted, hvor stenen lå - ca. 1 km nord for Mindeanlægget - og resultatet blev, at der blev nedsat et udvalg til at få stenen rejst indenfor et år. Den blev rejst den 7. december 1929 og afsløret ved en gigantisk folkefest den 20. juli 1930 med 5-6000 besøgende og ca. 1200 dannebrogssflag langs vejene - som vel dårligt nok kunne kaldes veje!

Stenen vejer ca. 23. tons. Flytning og rejsning blev foretaget af entreprenør Lind, Rødbyhavn. Hvor stenen står, var der 87 cm vand før udpumpningen. Dette er markeret på stenen, ligesom vandstanden under Stormfloden 13. november 1872 er markeret.

Inskriptionen på stenen er forfattet af postmester Adam Jensen, Rødby, og indhugget på stedet af billedhugger Schiøler, Maribo.

Stenen blev afsløret af gårdejer Peder Pedersen, Hollegård, og derefter var der en del taler af personer med tilknytning til det store projekt, udtørringen af Rødby Fjord.

Efter talerne fortsatte aktiviteterne på festpladsen til langt ud på aftenen. Forøvrigt var det en solrig dag, men blæsten var så stærk, at nogle af markedsteltene væltede!

Da Mindestenen blev afsløret i 1930, var der intet andet at se i nærheden. Absolut intet. Så langt øjet rakte kunne man kun se de delvis opdyrkede arealer. Træer og buske var der ingen af. Det var jo gammel fjordbund, som var afvandet kun ganske få år før.

I 1931 påbegyndte man så småt beplantningen af Mindeanlægget, og dette er gennem årene fortsat, så det i dag danner en smuk helhed.

Rundt omkring i anlægget er der fire andre mindesten, rejst til minde om nogle af de mænd, der kæmpede en til tider hård kamp for at få gennemført udtørringen af Rødby Fjord. Det er disse mænd, der kaldes *fjordpionerer*.

På området bag Mindestenen ligger en festplads. Her er opstillet borde og bænke, hvor man kan nyde sin medbragte mad. Der er endda grill og bålplads, hvis man skulle få lyst til lidt varm mad. Endvidere er der etableret shelters, så man kan overnatte på stedet.

På festpladsen holdes undertiden møder, arrangementer m.v.

Mindesmærket for Chresten Moesgaard-Kjeldsen, Lidsø

Mindesmærket, som ligger til højre for festpladsen, blev anlagt i 1937, to år efter efter Moesgaard-Kjeldsens død. Han blev født 20. oktober 1869 i Vejlbj sogn ved Århus og døde 9. april 1935 på Amtssygehuset i Herning. Han blev begravet på Rødby kirkegård. Moesgaard-Kjeldsen var gift med Anna Cathrine Marie f. Hahn.

Chresten Moesgaard-Kjeldsen var en af fjordpionererne og var med ved udtørringen, og han var en af talerne ved afsløringen af Mindestenen den 20. juli 1930. Det var ham, der sagde de berømte ord: *"Om nogle år er her en skov, og uden omkring er der bugnende marker"*. Det var der ingen, der troede på dengang, men man kan se, at det kom til at passe.

Det anlæg, Moesgaard-Kjeldsens mindesmærke står i, er et anlæg i anlægget, idet der er en kreds af sten rundt, repræsenterende hver sit amt i Danmark.

Mindesmærket for Rasmus Larsen, Hoby

En anden af fjordpionererne var gårdejer Rasmus Larsen. Han boede i Hoby, levede fra 1864 til 1936, og stenen blev afsløret tre år efter hans død. Han virkede meget i plantesagen, var pioner på det område og ville have, at det udtørrede område ikke skulle være barskt, hvor man kunne se viden om, men derimod skulle der plantes nogle læplantninger, hvad der da også blev gjort.

Mindesmærket for Laurits Hansen, Hæsø

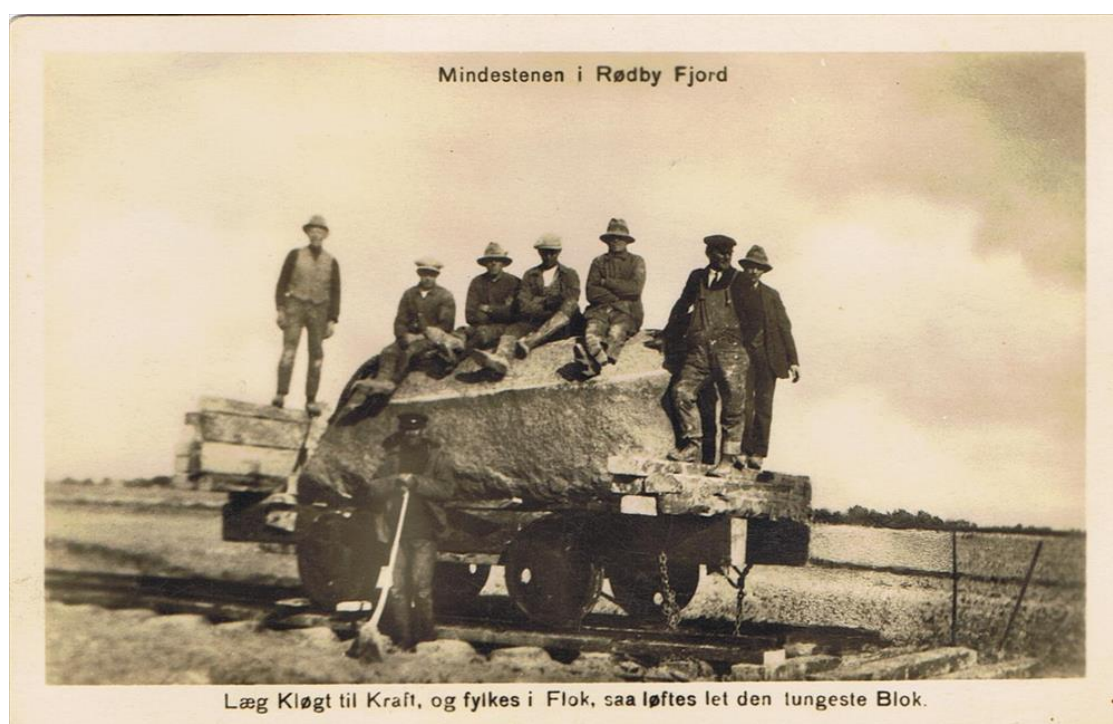
På venstre side af festpladsen, når vi kommer ude fra indgangen, er der en mindesten for Laurits Hansen, Hæsø. Han blev født i 1886 og døde 1968. Han var en af dem, der gik forrest i planningssagen og sørgede for, at der blev plantet masser af planter derude. Resultatet ses tydeligt i dag. Han var formand i Lodsejerlaget gennem mange år, og han var selv med til at afsløre sin mindesten i 1964.

Mindesmærket for Peder Pedersen, Hollegård

Peder Pedersen, Hollegård, var udtørringens mand. Mindesmærket over ham står umiddelbart til venstre ved indgangen. Mindesmærket for ham blev afsløret i 1948. Peder Pedersen sørgede for at få sat hele apparatet i gang omkring fjordens afvanding og udtørring. Han blev født den 7. januar 1869 og døde den 23. januar 1947. Han var en meget ivrig forkæmper i hele fjordudtørringssagen. Han var også politiker, han var grundtvigianer, og han havde en kamp i det grundtvigske med det indremissionske samfund. Samtidig havde han en kamp i det politiske, men én ting blev dog hans hjertesag, nemlig fjordens udtørring. Derfor var det også ham, der kunne afsløre den store Mindesten i Mindeanlægget den 20. juli 1930.

Mindestenen graves fri, klar til at blive transporteret til sit bestemmelsessted - Årstal: 1929 - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc

Sådan blev Mindestenen transporteret til sit bestemmelsessted - Årstal: 1929 - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc

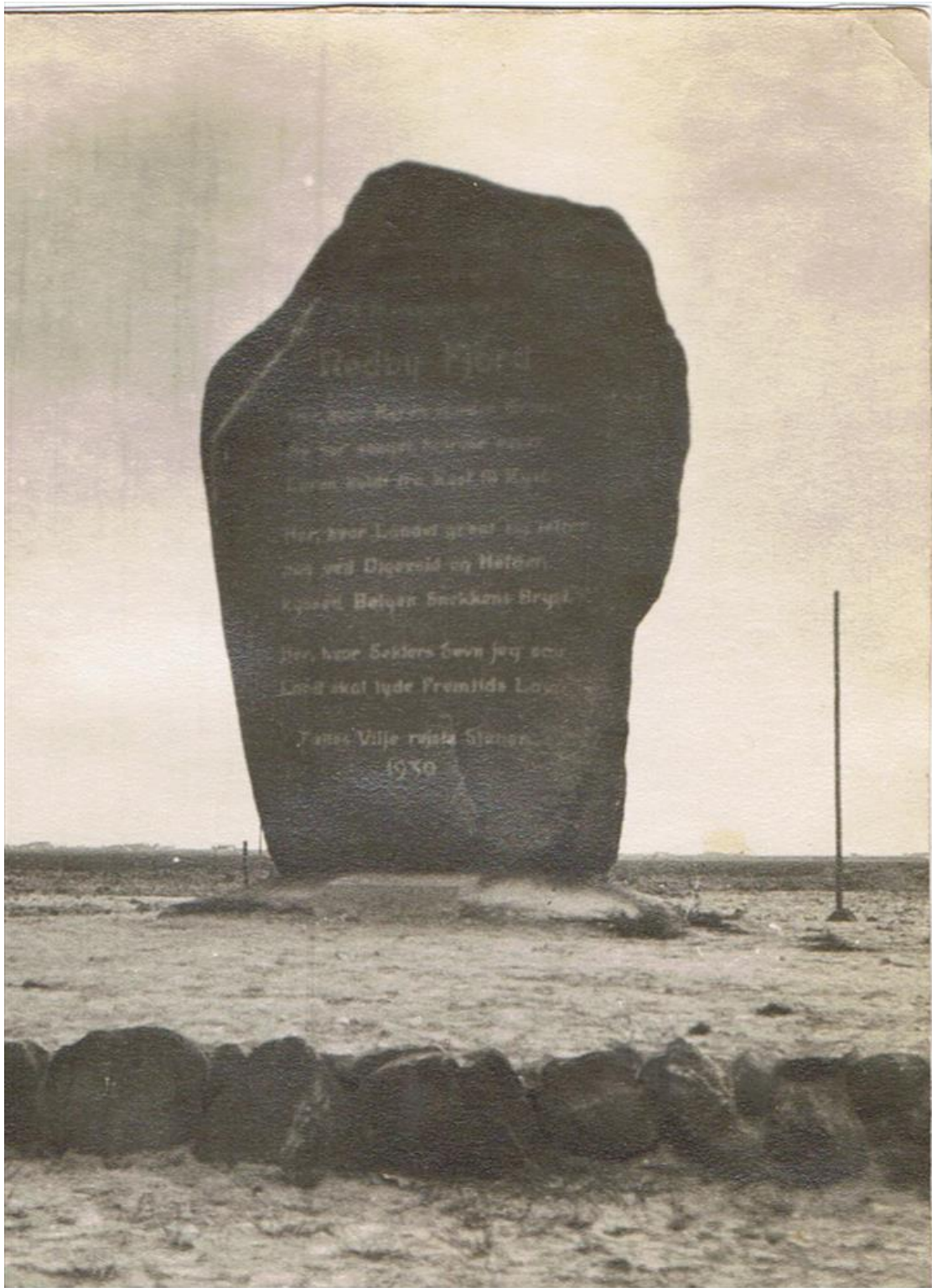
Her er mindestenen rejst, klar til afsløringsfesten - Årstal: 1930 - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc

Fra den store folkefest ved afsløringen af mindestenen - Årstal: 1930 - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc

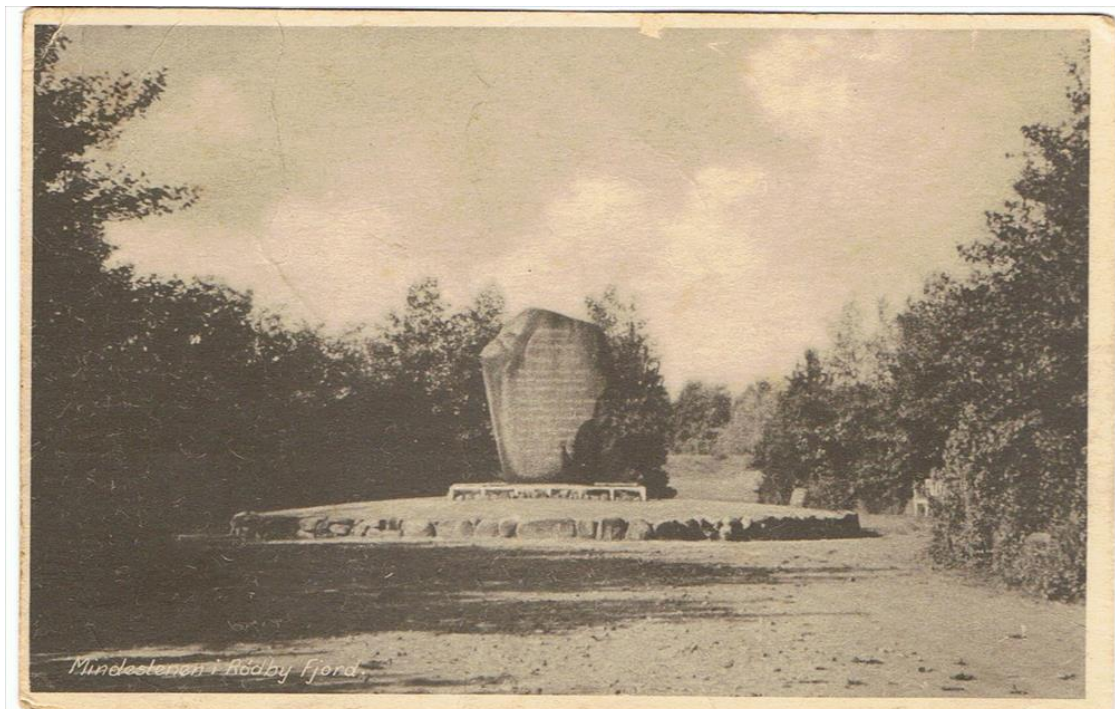
Fra den store folkefest ved afsløringen af mindestenen - Årstal: 1930 - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc

Mindestenen først i 1930erne - Årstal: 1930 - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc

Mindestenen først i 1930erne - Årstal: 1930 - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc

Mindestenen. Bevoksningen er begyndt at skyde op. Årstal ukendt. - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc

Mindestenen fotograferet i juni. - Årstal: 2011 - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc

Mindesmærket for Chresten Moesgaard-Kjeldsen. - Årstal: 2011 - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc

Mindesmærket for Laurits Hansen. - Årstal: 2011 - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc

Mindesmærket for Peder Pedersen. - Årstal: 2011 - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc

Mindesmærket for Rasmus Larsen. - Årstal: 2011 - Fotograf: [Ikke angivet] - cc-by-nc